

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 30. jaanuar 2023
(OR. en)

5841/23

Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0014(NLE)

ENV 76
ENT 18
ONU 9
CHIMIE 5

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	30. jaanuar 2023
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2023) 41 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS, millega määratakse kindlaks Euroopa Liidu nimel püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni osaliste konverentsi 11. istungil võetav seisukoht seoses kõnealuse konventsiooni A lisa muutmise ettepanekutega

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2023) 41 final.

Lisatud: COM(2023) 41 final

Brüssel, 30.1.2023
COM(2023) 41 final

2023/0014 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

**millega määratakse kindlaks Euroopa Liidu nimel püsivate orgaaniliste saasteainete
Stockholmi konventsiooni osaliste konverentsi 11. istungil võetav seisukoht seoses
kõnealuse konventsiooni A lisa muutmise ettepanekutega**

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolev ettepanek käsitleb otsust, millega määratakse kindlaks liidu nimel püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni osaliste konverentsi 11. istungil võetav seisukoht seoses selliste otsuste kavandatud vastuvõtmisega, millega muudetakse A lisa, lisades järgmised kemikaalid: „Dechlorane Plus“, metoksükloor ja UV-328.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Stockholmi konventsioon

Püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni (edaspidi „konventsioon“) eesmärk on kaitsta inimeste tervist ja keskkonda püsivate orgaaniliste saasteainete eest. Konventsioon jõustus 17. mail 2004. Euroopa Liit on konventsiooni osaline.¹ Konventsiooniga nähakse ette ettevaatusprintsibil põhinev raamistik püsivate orgaaniliste saasteainete tootmise, kasutamise, importimise ja eksportimise lõpetamiseks, nende ohutuks käitlemiseks ja kõrvaldamiseks ning teatavate juhuslikult toodetud püsivate orgaaniliste saasteainete keskkonda sattumise lõpetamiseks või vähendamiseks.

2.2. Konventsiooniosaliste konverents

Konventsiooni artikli 19 kohaselt asutatud konventsiooniosaliste konverents on Stockholmi konventsiooni juhtorgan. See organ kohtub tavaliselt iga kahe aasta tagant, et jälgida konventsiooni rakendamist. Samuti hindab konverents talle püsivate orgaaniliste saasteainete hindamise komitee (edaspidi „komitee“) poolt arutamiseks esitatud kemikaale.

Konventsiooniosalised esitasid vastavalt konventsiooni artikli 8 lõikele 1 sekretariaadile ettepanekud kemikaalide „Dechlorane Plus“, metoksükloor ja UV-328 kandmiseks konventsiooni A lisse. Komitee vaatas ettepaneku artikli 8 lõigete 3 ja 4 kohaselt läbi ning soovitas konventsiooniosaliste konverentsil kanda metoksükloor A lisse ilma spetsiifiliste eranditeta ning „Dechlorane Plus“ ja UV-328 A lisse koos spetsiifiliste eranditega. Lisade muudatuste vastuvõtmise menetlus on ette nähtud konventsiooni artikliga 22.

Kooskõlas konventsiooni artikliga 23 on igal osalisel üks hääl. Piirkondlikel majandusintegratsiooni organisatsioonidel, nagu EL, on aga nii palju hääli, kui palju nende liikmesriike on konventsiooni osalised.

2.3. Konventsiooniosaliste konverentsi kavandataav akt

11. korralisel istungil kaalub konventsiooniosaliste konverents, kas võtta vastu otsused kanda „Dechlorane Plus“, metoksükloor ja UV-328 konventsiooni A lisse (kõrvaldamine), B lisse (piirang) ja/või C lisse (juhuslik tootmine).

Otsuste eesmärk on A, B ja/või C lisse kandmine, mis tähendab, et asjaomaste kemikaalide suhtes rakendatakse meetmeid, mille eesmärk on lõpetada nende tootmine ja kasutamine või seda piirata, mis hõlmab ka juhuslikult toodetud püsivate orgaaniliste saasteainete keskkonda sattumise piiramist või lõpetamist.

Kavandataavad aktid muutuvad konventsiooniosalistele siduvaks kooskõlas konventsiooni artikli 22 lõikega 4, milles on sätestatud: „A, B või C lisa muudatuste ettepaneku, vastuvõtmise ja jõustumise suhtes kohaldatakse sama menetlust, mida kohaldatakse käesoleva konventsiooni täiendavate lisade ettepaneku, vastuvõtmise ja jõustumise suhtes, välja arvatud

¹ ELT L 209, 31.7.2006, lk 1.

selles osas, et A, B või C lisa muudatus ei jõustu nende konventsiooniosaliste suhtes, kes on esitanud avalduse seoses nende lisade muudatusega artikli 25 lõike 4 kohaselt, mille puhul kõik niisugused muudatused jõustuvad nende konventsiooniosaliste suhtes üheksakümnendal päeval pärast niisuguse muudatuse ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, heakskiitmis- või ühinemiskirja hoiuleandjale hoiuleandmist.“

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Seisukoht, mis võetakse liidu nimel püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni osaliste konverentsi 11. istungil, peaks olema toetada „Dechlorane Plus“-i, metoksükloori ja UV-328 loetellu kandmist kooskõlas komitee asjakohaste soovitustega.

Konventsiooniosalised esitasid vastavalt konventsiooni artikli 8 lõikele 1 sekretariaadile ettepanekud kemikaalide „Dechlorane Plus“, metoksükloor ja UV-328 kandmiseks konventsiooni A lisse. Komitee vaatas ettepaneku artikli 8 lõigete 3 ja 4 kohaselt läbi. Komitee analüüsis ettepanekuid, kohaldades konventsiooni D lisa kohaseid läbivaatuskriteeriume, ning jõudis järeldusele, et kriteeriumid on täidetud. Olles hinnanud „Dechlorane Plus“-i, metoksükloori ja UV-328 riskiprofile ning otsustanud, et kuna need ained võivad keskkonnas levida kaugele, võivad need avaldada inimeste tervisele ja/või keskkonnale olulist kahjulikku mõju, nii et ülemaailmsed meetmed on õigustatud, soovitas komitee konventsiooniosaliste konverentsil kaaluda metoksükloori kandmist A lisse ilma spetsiifiliste eranditeta ning „Dechlorane Plus“-i ja UV-328 kandmist A lisse koos spetsiifiliste eranditega.

Et kaitsta inimeste tervist ja keskkonda „Dechlorane Plus“-i, metoksükloori ja UV-328 edasise keskkonda sattumise eest, on vaja üleilmselt vähendada nende kemikaalide tootmist ja kasutamist või see lõpetada ning toetada nende kandmist konventsiooni asjaomastesse lisadesse. Ettepanek on kooskõlas määrusega (EL) 2019/1021 ja täiendab seda. Kõnealuse määrusega rakendatakse liidus Stockholmi konventsiooni. See on täielikult kooskõlas eesmärgiga kaitsta inimeste tervist ja keskkonda püsivate orgaaniliste saasteainete eest.

Ettepanek on kooskõlas määruse (EÜ) nr 1107/2009 ja määruse (EL) nr 528/2012 üldise lähenemisviisiga püsivate, bioakumuleeruvate ja toksiliste (PBT) ainete suhtes, kuna mõlemas määruses on sätestatud kriteeriumid, mis põhimõtteliselt ei võimalda püsivate, bioakumuleeruvate ja toksiliste toimeainete turulelaskmist ega kasutamist. Sidususe tagamiseks uuritakse ühist seisukohta käsitlevas dokumendis² Stockholmi konventsiooni, määruse (EL) 2019/1021 ja määruse (EÜ) nr 1907/2006 vahelist seost piirangute ja lubade andmise nõuete osas.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 218 lõike 9 kohaselt võetakse vastu otsused, millega kehtestatakse „lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku“.

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised

² http://ec.europa.eu/growth/sectors/chemicals/reach/special-cases_en

õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse alusel siduvad, kuid mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“³.

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Konventsiooniosaliste konverents on lepinguga, s.t püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooniga ettenähtud organ.

Aktid, mille konventsiooniosaliste konverents peab vastu võtma, on õigusliku toimega aktid. Kavandatavad aktid muutuvad kooskõlas Stockholmi konventsiooni artikliga 22 rahvusvahelise õiguse alusel siduvaks.

Kavandatava aktiga ei täiendata ega muudeta kõnealuse lepingu institutsioonilist raamistikku.

Seepärast on esildatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava akti eesmärgist ja sisust, mida liidu nimel võetav seisukoht puudutab. Kui kavandatava aktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaaalõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatava akti peamine eesmärk ja sisu on seotud keskkonnaga.

Seepärast on esildatud otsuse materiaaalõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikkel 192.

4.3. Järeldus

Ettepanekus esitatud otsuse õiguslik alus peaks seega olema ELi toimimise lepingu artikli 192 lõige 1 koostoimes artikli 218 lõikega 9.

³ Euroopa Kohtu 7. oktoobri 2014. aasta otsus, Saksamaa vs. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

millega määratakse kindlaks Euroopa Liidu nimel püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholm konventsiooni osaliste konverentsi 11. istungil võetav seisukoht seoses kõnealuse konventsiooni A lisa muutmise ettepanekutega

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholm konventsioon (edaspidi „konventsioon“) kiideti heaks nõukogu otsusega 2006/507/EÜ⁴ ja jõustus 17. mail 2004.
- (2) Konventsiooni artikli 8 kohaselt võib konventsiooniosaliste konverents kanda kemikaale konventsiooni A, B ja/või C lisasse ning täpsustada nende kemikaalidega seotud kontrollimeetmeid.
- (3) Konventsiooniosaliste konverents võtab oma 11. istungil eeldatavasti vastu otsused täiendavate kemikaalide konventsiooni A lisasse kandmise kohta.
- (4) On asjakohane määrata kindlaks liidu nimel konventsiooniosaliste konverentsil võetav seisukoht, kuna kõnealused otsused on liidule siduvad.
- (5) Et kaitsta inimeste tervist ja keskkonda „Dechlorane Plus“-i, metoksükloori ja UV-328 edasise keskkonda sattumise eest, on vaja üleilmselt vähendada nende kemikaalide tootmist ja kasutamist või see lõpetada ning toetada nende kandmist konventsiooni asjaomastesse lisadesse,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Seisukoht, mis võetakse liidu nimel püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholm konventsiooni osaliste konverentsi 11. istungil ja sellele järgnevatel konventsiooniosaliste konverentsidel, kus punkt on päevakorras, on järgmine, võttes nõuetekohaselt arvesse püsivate orgaaniliste saasteainete hindamise komitee (edaspidi „komitee“) asjakohaseid soovitusi:

- (a) toetada „Dechlorane Plus“-i kandmist A lisasse koos komitee soovitatud spetsiifiliste eranditega;
- (b) toetada metoksükloori kandmist A lisasse ilma spetsiifiliste eranditeta;
- (c) toetada UV-328 kandmist A lisasse koos komitee soovitatud spetsiifiliste eranditega.

⁴ Nõukogu 14. oktoobri 2004. aasta otsus 2006/507/EÜ, mis käsitleb püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholm konventsiooni sõlmimist Euroopa Ühenduse nimel (ELT L 209, 31.7.2006, lk 1).

Artikkel 2

Olenevalt olukorra arengust konventsiooniosaliste konverentsi 11. istungil ja sellele järgnevatel konventsiooniosaliste konverentsidel, kus punkt on päevakorras, võivad liidu esindajad liikmesriikidega kohapeal toimuvatel koordineerimiskoosolekutel konsulteerides kokku leppida artiklis 1 osutatud seisukoha täpsustustes ilma nõukogu täiendava otsuseta.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*